

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 13. junija 1935.

Štev. 67.

Fantazije o osmi velesili

Dne 1. junija je bila v Nišu glavna letna skupščina Zveze nabavljalnih zadrug uslužbenecv kr. Jugoslavije. Poročali smo že, kako velik uspeh je dosegla Zveza in pri njej včlanjene zadruge v lanskem letu. Seveda pa smo tudi podčrtali, da ti uspehi niso bili doseženi iz lastne sile, temveč le na podlagi neverjetnih davčnih privilegijev in drugih bonitet, ki jih te uživajo.

Očividno pa je ta, sicer nezasluzeni uspeh stopil nekaterim v glavo in tako piše neki g. V. S. v Mariborskem večerniku »Jutra« silne slavošpeve na Zveze in njene članice. Med drugim se je povzpelo celo do teh fantastičnih tirad: »Vse te zadrugne organizacije reprezentirajo danes ogromne milijarde narodnega premoženja, obenem pa so nosilec nove svetovne gospodarske ideologije, ki ima nalogo, da na razvalinah kapitalističnega gospodarskega sistema in kot protitež proti utopističnemu kolektivizmu ustvari nov zadrugni gospodarski sistem. To, kar je zadrugništvo vsega sveta, in zlasti pri nas v Jugoslaviji, ustvarilo dosedaj, so samo prve male etape v borbi proti vsemogočnemu velekapitalu. A gotovo je, da tvori danes zadrugništvo osmo velesilo sveta.«

In potem na naš naslov te ljubeznivosti: »Samo oni, ki stoje okameneli in zakrknjeni v preteklosti in si zapirajo oči pred nujnim razvojem svetovnega ekonomskega in socialnega življenja, ne morejo ali nečejo tega razumeti in se vživeti v novo dobo, katere razvoj so pospešile svetovna vojna in njene strašne posledice... Kdor se danes spušča v borbo proti zadrugništvu, ta je slep kakor Don Kihot, ki se je obesil na kolo vetrnega mlina...«

Kar odkrito priznamo, da smo v resnici okameneli, ko smo čitali te neverjetne fantazije navdušenega gospoda člankarja.

Najprej smo okameneli, ko smo zvedeli, da reprezentirajo te zadrugne organizacije ogromne milijarde narodnega premoženja. Nismo mislili, da nam bo člankar sam dal tako tehten razlog za našo staro osnovno zahtevo, da treba nabavljalne zadruge obdačiti kakor vse druge samostojne trgovine. Ogromne milijarde narodnega premoženja imamo tu, finančni minister pa se trudi, kako bi dobil skupaj eno milijardo za javna dela v vsej državi. Naj vendar seže po teh ogromnih milijardah, pa bo takoj tu dovolj denarja! Dvakrat greh pa bi bil, če bi ostale te milijarde neobdane, ko mora plačati po 1000 Din in več davka že najmanjši branjevec.

Se manj pa razumemo, da nabavljalne zadruge s svojimi ogromnimi milijardami ne priskočijo na pomoč našemu kreditnemu zadrugništvu, ki preživlja že vprav obupno težko krizo. Saj ni treba niti ene cele milijarde in vse naše kreditne zadruge bi imele več kot dovolj denarja, da z mesta zadovolje vseh zahtevam svojih upnikov. Zakaj vendar ni zadrugna misel pri voditeljih nabavljalnih zadrug tako močna, da bi nudili to pomoč?

In okameneli smo, ko smo slišali, da so nabavljalne zadruge nosilke nove svetovne gospodarske ideologije, ki bo na razvalinah kapitalističnega sistema zgradila nov zadrugni sistem! Kje pa je vendar skrita ta nova ideologija, ki bo razvila tako čudovito moč? Privilegiji, od katerih žive nabavljalne zadruge, vendar niso nič novega in boj naprednega človeštva je šel vedno za tem da se privilegiji odpravijo, ne pa ohranijo. Zakaj se tudi nabavljalne zadruge ne uvrste v te res napredne skupine ljudi, temveč vztrajajo na svojih privilegijih?

Pa tudi nad razvalinami kapitalističnega sistema, ki jih pripravljajo nabavljalne zadruge, smo okameneli. Kajti doslej vemo samo to, da nabavljalne zadruge kupujejo blago od velekapitala in tudi od manjšega kapitala in da tudi same zbirajo kapital ter so že nabrale ogromne milijarde, ka-

kor pravi pisec, nikjer pa še nismo prav nobene besede brali o boju nabavljalnih zadrug proti velekapitalu. Nasprotno smo le brali o silni konkurenci nabavljalnih zadrug malim trgovcem in obrtnikom, o propadanju našega srednjega stanu zaradi te konkurence? Ali naj bo to boj proti velekapitalu, kateremu dajejo zadruge zaslužek ali pa njihov boj proti srednjemu stanu!

Nismo pa okameneli ko smo brali stari trik, da člankar nabavljalne zadrugništvo istoveti s pravim zadrugništvom, ker se pač sicer privilegiji ne bi mogli utemeljiti. Že tolikokrat pa smo v tem pogledu jasno in precizno povedali, da naš boj proti pri-

vilegijem nabavljalnih trgovin in zadrugnih krčem ne velja tudi zadrugništvu kot takemu, da nam ni treba dodajati še posebnih izjav.

Mogoče, da postane zadrugništvo še osma velesila, o čemer fantazira člankar, toda le s pogojem, če ne bo rasla njegova sila zaradi privilegijev na račun splošnosti, temveč zaradi lastnih prednosti in zaradi lastne sile. V tem je napredek zadrugništva in zato so pravi zadrugniki v boju proti privilegijem na naši strani, ne pa na strani onih, ki kljub ogromnim svojim milijardam ne izpolnjujejo svoje državljanske davčne dolžnosti v tej meri, ko drugi.

Zahteve beograjskih trgovcev

Potrebna je reforma davčnih in reklamacijskih odborov — Detaljne trgovine delniških družb naj se obdačijo kakor vse druge trgovine — škodljiv vpliv tujega kapitala.

V ponedeljek je bila plenarna seja beograjske Irgovinske zbornice, na kateri se je razpravljalo o celi vrsti vprašanj, ki zelo zanimajo tudi naše Irgovstvo. Iste težave, ki tarejo slovenske Irgovce, tarejo tudi beograjske in zato je upati, da bo mogoče s složnim sodelovanjem vsega jugoslovanskega Irgovstva te težave tudi odpraviti.

Sejo zbornice je vodil Milutin Stanojević, ki je po oliviranih formalnostih podal besedo generalnemu tajniku zbornice Marodiću, da poroča o potrebi

reorganizacije davčnih odborov.

Naloga davčnih odborov je, da na podlagi osebnega poznavanja razmer poedinih davkoplačevalcev odmerijo pridobnino. V meslih, v katerih je sedež zbornice, volijo davčne odbore zbornice, ker pač te najbolj poznajo ljudi, ki morejo z uspehom izpolnjevati svojo dolžnost v davčnih odborih. V drugih krajih pa volijo člane davčnih odborov občine in zato se dostikrat dogodi, da ocenjujejo dohodke Irgovca ljudje, ki ne poznajo Irgovskega posla niti razmer Irgovca. Posledica tega je, da je Irgovstvo s delom davčnega odbora v Beogradu zadovoljno (kakor je tudi zadovoljno ljubljansko Irgovstvo z delom ljubljanskega davčnega odbora — op. ured.). da pa vlada proli delu podeželskih davčnih odborov veliko nezadovoljstvo. Zato so zbornice večkrat zahtevale, da se prenese imenovanje davčnih odborov na obvezna Irgovska združenja. Vse kaže, da je za ta predlog v zadnjem času v finančnem ministruvstvu mnogo razumevanja ter da bo v kratkem tudi uzakonjen, bodisi, da bodo združenja direktno imenovala člane davčnih odborov ali pa le posredno, da bi namreč združenja predlagala občinam kandidate ter bi občine iz predloženih kandidatov imenovala člane.

Reorganizacije pa so potrebni tudi reklamacijski odbori

V reklamacijskih odborih je zastopan le neznaten del krajev z njihovega velikega področja. Zato se redno dogaja, da odločajo o pritožbah davkoplačevalcev ljudje, ki prav nič ne poznajo razmer, v katerih žive pritožniki. Zato so zbornice že večkrat predlagale, da se izvoli po več namestnikov, ki bi prisostvovali sejam reklamacijskega odbora, kadar bi se razpravljalo o pritožbah iz njihovega kraja. Na ta način ne bi trpela ekspeditivnost reklamacijskih odborov, obenem pa bi se reševale pritožbe davkoplačevalcev pravilno. Posrečilo se je tudi, da se na področju zbornice v Beogradu in Novem Sadu že tako postopa. Toda potrebno je, da se to uzakoni in da bodo potem v vsej državi reorganizirani reklamacijski odbori v tem smislu.

(Pri tej priliki bi le še omenili, da bi bila potrebna reorganizacija reklamacijskih odborov tudi v tem smislu, da bi se povečalo število zaslopnikov gospodarskih stanov,

ker je danes davčna uprava v reklamacijskem odboru premočno zastopana. Tudi v tem pogledu naj bi nastopila beograjska zbornica Op. uredništva.)

V debati se je soglasno odobril ta referat, obenem pa so govorniki opozarjali še na druge težave. Zlasti so grajali, da davkoplačevalci nikdar natančno ne vedo, koliko davka morajo še plačati. Tudi davčne knjižice niso vedno jasne.

Predsednik Stanojević je pripomnil, da je upati na ugodno rešitev vseh teh zahtev, ker kaže finančni minister veliko pripravljenost, da ustreže zahtevam Irgovcev.

Daljša debata se je razvila tudi zaradi

veleprodajalnice »Ta-Ta«.

Historiat te prodajalnice je na kratko naslednji. Ta veleprodajalnica je najprej zaprosila zbornico, da ji izda poizvedilo o sposobnosti za ustanovitev veleprodajalnice. Zbornica je to prošnjo odklonila, ker ni v pravih družbe ustanavljanje detaljnih Irgovin. Družba se je nato pritožila na upravo mesta Beograda, ki pa je njeno pritožbo odbila na podlagi uredbe o prepovedi ustanavljanja velikih veleprodajalnic. Proti tej odločbi se je družba pritožila na Irgovinsko ministruvstvo, ki je iz formalnih razlogov tudi odbilo pritožbo. Družba je namreč zaprosila za dovolitev več prodajalnic, po mnenju ministruvstva pa je potrebna za vsako prodajalnico posebna prošnja. Proti odloku ministruvstva se je pritožila družba na državni svet, ki je razveljavil odlok Irgovinskega ministruvstva, ker se iz čisto formalnih razlogov ne more nikomur odreči pravica za delo.

Sedaj ne preostaja nič drugega, kakor da se počaka, kako bo družba dokazala, da »njena veleprodajalnica ni Irgovina velikega obsega niti magacin«, ker so te po uredbi prepovedane.

Nato se je razpravljalo

o obdačenju detaljnih trgovin delniških družb.

Ugotovilo se je, da plačujejo te trgovine mnogo premalo davka. Tako plačuje Bafa za svojih 120 trgovin samo 130.655 Din davka. Zbornica je zato že zahtevala, da se te detaljne trgovine delniških družb obdačijo s pridobnino prav tako ko vse druge Irgovine. Obdačijo pa se naj ne na podlagi bilance centrale, temveč po odmeri davčnih odborov.

Poleg tega je zbornica zahtevala, da se pravnim osebam in v prvi vrsti delniškim družbam sploh prepove opravljanje Irgovskih poslov, kakor so jim prepovedani obrtniški posli. Isti razlogi, ki so napolili zakonodajalca, da je prepovedal tem družbam opravljanje obrtniških poslov, so tudi za prepoved Irgovskih poslov.

Debata o tem predmetu se je nadaljevala še naslednji dan ter se je v debati zlasti govorilo

o destruktivnem delu tujega kapitala.

Tako je Kosla Vukadinović obširno govoril, kako slabe posledice ima za naše

gospodarstvo delovanje tujega kapitala, ki nastopa pod raznimi jugoslovanskimi imeni. Zalibog so mnogi naši ljudje zaradi dnevnice in tantliem omogočili tujemu kapitalu, da se razširi pri nas. Ta tuja podjetja plačujejo družbeni davek na podlagi svojih bilanc, ki pa kar redno izkazujejo izgubo. Zato je potrebno, da se tuje delniške družbe obdačujejo s pridobnino prav tako ko Irgovine samostojnih Irgovcev.

V debati so mnogi govorniki ostro nastopili proti onim našim ljudem, ki s svojimi imenami omogočajo delo tujih družb. Proti tem ljudem bi bilo treba nastopiti z vso odločnostjo. Končno se je v debati poudarjalo, da je Bafa uničil čevljarje in uničuje sedaj opankarje, »Ta-Ta« pa bo uničila male Irgovce. Zadnji čas je zato, da se tudi z vladne strani nekaj stori za zaščito obrtnikov in Irgovcev pred prodajalnami in delavnicami tujih delniških družb.

Ko je podal predsednik Stanojević še poročilo o stanju kmeljištva na področju zbornice, je referiral zbornični svetnik Kostić

o stanju naše zunanje trgovine.

Zaradi raznih omejitev v tujini trpi silno naš izvoz. Zlasti govori o avtarkični politiki Avstrije ter se koncem svojega referata zavzema za uvedbo predvojnega sistema svobodne Irgovine. V debati se je naglašalo, da samo platični prijateljstva med državami nimajo nobene prave cene. Zlasti bi bilo želeli, da bi se odnosi z našimi prijatelji in zavezniki izboljšali tudi glede gospodarskih stikov, ker bi to znatno utrdilo tudi naše politične zveze. Proti državam pa, ki ovirajo naš izvoz, je treba odgovoriti z enakimi ukrepi.

Nato je bila seja zbornice zaključena.

Za zaščito domače industrije proizvodnje furnirja

Zagrebski listi so začeli ponovno zahtevati, da se prepove uvoz tujih furnirjev, ker se ti proizvajajo doma v zadostni količini in tudi dobri kakovosti. Uvoz furnirjev bi se smel dovoliti le proti posebnim uvoznim dovoljenjem. To je tem bolj potrebno, ker je domača proizvodnja tako velika, da preostaja celo dosti furnirja za izvoz. Zlasti bi bilo treba prepovedati izvoz orehovih in hrastovih furnirjev, izdelanih iz klad, ki so bile kupljene pri nas za nizko ceno, nato pa se uvažajo iz teh izdelani furnirji za visoko ceno. Domači proizvajalci furnirjev so zato zahtevali od finančnega ministruvstva, da omeji uvoz furnirjev, a je finančno ministruvstvo mnenja, da zaradi veljavnih trgovinskih pogodb tej zahtevi ne more ustreči. Mnenja pa smo, da veljavne Irgovinske pogodbe ne morejo biti nobena prava ovira, saj se tudi druge države ne ozirajo na te pogodbe, kadar omejujejo uvoz našega blaga.

Odločba o gostilniških radijskih aparatih

Ministruvstvo za trgovino in industrijo je zaradi mnogih vprašanj, ali smejo gostilne imeti glasbene instrumente, izdalo odločbo, ki obsega naslednje pojasnilo:

Določila členov 56. in 58. t. 4. pravilnika o gostinskih obratih, ki točijo alkoholne pijače, zahtevajo v zvezi s tar. št. 99 taksne tarife v zakonu o taksah za vse glasbene in pevske večere in koncerte, ki se prirejajo za zabavo, za vse plese in veselice posebno dovolitev. Vsaka glasba je torej všteta v to določilo takrat, če ima značaj prireditve. To pa določa delovanje glasbenikov v lokalni ter pobiranje vstopnine, prostovoljnih prispevkov ali dodatkov pri cenah jedi in pijač. Ako ne delujejo glasbeniki (muzičari) niti se ne doplačuje, tedaj tudi ni prireditve v smislu pravilnika. Odbritvi ali dovolitvi je torej zavezana samo instrumentalna glasba, nikakor pa ne avtomatska, gramofonska ali radijska. Lastnik obrata pa mora prositi dovoljenja za prireditve, ki se poslužijo teh instrumentov.

K državnim dobavam premoga

Ob intervenciji slovenskih senatorjev in poslancev pri prometnem ministru glede premogovnih dobav iz slovenskih rudnikov poroča »Jugoslovanski Lloyd« o podobnem položaju premogovnikov v Savski banovini, ki bi bili z redukcijo državnih dobav premoga za železnice resno ogroženi. V zanimivem članku pozdravlja praktično delovanje zastopnikov Dravske banovine in objavlja razloge za intervencijo, ki so jih pred kratkim našli slovenski listi. Kakor smo v našem listu že poročali, namerava ministrstvo postopoma oddati vse železniške dobave premoga samo državnim podjetjem, tako da bi letos naše rudarsko delavstvo zbog manjše oddaje premoga znova izgubilo okrog 60. tisoč delovnih ur, to je nad 12 milijonov dinarjev zaslužka. Navedli smo tudi predloge, kakšna naj bo protekcija državnih premogovnikov, da ne bi po nepotrebnem škodila obče koristnim zasebnim podjetjem kakor tudi delavstvu in interesom države.

Podobno kakor v Dravski banovini bi ogražala redukcija državnih dobav tudi zasebne premogovnike Savske banovine. Poročevalec zahteva zaradi tega izpremembo vidika za te nabave in predlaga zlasti, naj se premog nabavlja v prvi vrsti v tisti pokrajini, kjer se namerava uporabiti, ne pa kakor doslej — ko nabavlja zagrebska železnica.

Ljubljanska uvoznina in trošarina

»Službeni list« z dne 12. junija je objavil tarifo za občinsko trošarino in uvoznino v Ljubljani.

Objavljamo glavne postavke iz te tarife.

A. Trošarina

Rum, esenca, likerji ljubljanskega izvora za hl^o 13 Din, neljubljanskega izvora za 1 13 Din;

spirit in žganje za hl^o 5 Din, denaturirani spirit za 1 1 Din, vse vrste politur 1 50 Din za kg ali l;

vino v sodih 1 50 Din za l, vino v steklenicah 3 Din l;

sadni most 0 50 Din l, vino iz jagod, malinovec in sadni sokki za kg 1, sadne kisline brez alkohola za kg 1 — Din,

peneta vina tuja za steklenico 2/10 20 Din, za domača 10 Din.

Pivo 1 Din za l, kis od stopinje 0 10 Din, esenca od kg 10 Din.

Klavna živina nad 600 kg teže od glave 15 Din, od 350 do 600 kg 12 50 Din, od 250 do 350 kg 10 Din, teleta do 250 kg 10 Din, konji po 20 Din;

drobnica nad 12 kg v živem in nad 8 kg zaklana po 8 Din, druga po 5 Din od glave; prešiči do 10 kg žive teže po 6, do 60 kg po 8, do 100 kg 15 in nad 100 30 Din za glavo;

meso in mesni izdelki: presno meso vseh vrst, suho meso, klobase in salame po 1 Din od kg, konzervirano meso po 3 Din, mast po 0 50 za kg; divjačina od 1 Din (gosi, race, fazani) do 30 Din (jeleni) za žival.

Za tuje blago se plačuje 100% povisek. Perutnina: purani in gosi po 2 Din za glavo, kokoši in piščeta po 1 Din za glavo, jajca po 0 02 za kos.

Ribe: tuzemske po 1, presre in vse vrste morskih živali iz tujine po 5 Din, tuje ribe po 4 Din in slaniki in polenovka po 0 50 Din za kg.

Sadje: presno domače, gobe in vložena domača zelenjava po 0 25, suho domače, limone, rožiči in rožičeva moka po 0 50, marmelade in kompoti po 1 50, tuje sadje po 2 Din, smokve in rozine po 1 Din za kg.

Med brez razlike po 1 Din za kg.

Zito: oves, koruza, otrobi, seno, slama, rezanica in tropine po 0 04, suhi fižol po 0 02 Din za kg, moka po 0 06 za kg;

riž 0 40, sir domačega izvora po 0 80, tujeja izvora po 4 Din za kg;

jodilna olja vseh vrst po 0 50 za kg, stearin, parafin in loj po 0 20 Din za kg.

Milo, navadno brez dodatka kozmetičnih sredstev po 0 40, toaletno in medicinsko po 1, soda in pralni praški po 0 20 Din za kg.

Čokolada, kakao in kanditni izdelki po 3 Din, čajno pecivo, biskviti, medicinski izdelki, vse vrste neapolitank po 0 50, sladkor za prehrano 0 01 in sirovine za industrijske svrhe 0 10 za kg;

sirova kava in čaj vseh vrst po 2 Din, pražena ali zmleta kava po 6 Din in žitna kava ter kavni nadomestki po 0 10 Din za kg.

Vsi delikatesni kolonialni izdelki po 3 Din za kg.

Mleko in mlečni praški in nadomestki po Din 0 10 za l ali kg.

ležniška direkcija od savskih premogovnikov samo 27 odstotkov kuriva, vseh ostalih 73 odstotkov pa dovaža iz najoddaljenejših krajev države. Nova redukcija teh dobav bi sedanje slabo stanje savskih rudnikov občutno poslabšala.

Cene premoga so že zdaj za 50% nižje od cen iz l. 1924. in je vsako nadaljnje znižanje nemogoče. Padajoči odjem je vrgel cene pod mero rentabilnosti ter se že dolgo več ne izkorišča vsa kapaciteta podjetij. Premogovniki so zato že lani predložili oblastvom svoje kalkulacije in dokaze, da se cene nikakor ne morejo še dalje znižati. Tem manj je torej razumljivo, da zahteva prometno ministrstvo znova redukcijo cen pri premogu za 8 ter pri lignitu za 10 odstotkov. Kajti v tem času je jasno, da bi vsa škoda redukcije padla na ramena delavstva, ki je itak prisiljeno delati z minimalnimi mezdami. V sami Savski banovini pa bi to znižanje cen pomenilo izgubo 1,7 milijona dinarjev. Ako prištejemo še redukcijo kontingenta, bi se mezde zmanjšale še za nadaljnjih en milijon dinarjev. Hkratu z delavstvom bi bil od take redukcije ogrožen tudi obstanek mnogih podjetij. Poskusi državne štednje naj se zato usmerijo primeroma važnosti tega vprašanja, ki ni zgolj socialno in gospodarsko, ekonomsko, temveč tudi obrambno vprašanje države.

Krompir, zelje in repa po 0 03, drugi delni pridelki domači po 0 05, juji po 0 25, sadno drevje po 0 20, drevje za nasade po 0 50 za kg.

Uvoznina:

Cvetje domače 0 50, tuje 10, suho pripravano 3 Din za kg.

Mineralne vode vseh vrst in sifon 0 20, brezalkoholne pijače 0 50;

mehka drva 2, trda 4 Din za kub. meter; premog in koks 5 Din, za industrijske namene 2 50 Din za tono, oglje 0 04 Din za kilogram.

Železo: palično, valjano, lito ter martinovo jeklo in traverze po 0 02 za kg, oblikovano železo, cevi, žebliji, pločevna, vzmeti za postelje, podkve in poljedelski stroji po 0 02, izdelki iz železa po 0 05, tiskarske črke po 0 25, gravure in ploščice za kliseje po 10, izdelki iz bakra, svinca, jekla, cinka 0 25, pozlačeni ali posrebrni izdelki za kg po 8, kompletni brijni aparati 3 Din, britvice 1 Din za ducat, izdelki iz aluminija vseh vrst po 2 Din, žepni nožiči, britve, drsalke, aparati za striženje 2 Din, emajlirana in pocinkana posoda, navadne decimalne tehtnice 0 50, železne blagajne, peči, kopalne kadi, boljše tehtnice, stojala, hladilne naprave 0 20 za kg, sirovo in staro železo za pretapljanje in prelivanje 0 60 Din za 100 kil. (Dalje prihodnjič.)

Obdačevanje obresti, ki se plačujejo tujim upnikom

Na predstavo, ki jo je poslalo novosadsko združenje industrialcev finančnemu ministrstvu glede obdačevanja obresti, ki jih plačujejo delniške družbe tujim upnikom, je prejele združenje od finančnega ministrstva naslednji odgovor:

»Po določilu točke 4. čl. 82 zakona o neposrednih davkih se ne morejo pri odmeri davčne osnove odbiti obresti ali dividende na celotni lastni kapital. Če inozemski finančnik, tuja holding družba ali tuj koncern ustanovi na našem ozemlju delniško družbo, odnosno ima v svojih rokah delnice tukajšnje družbe, obenem pa financira družbo s krediti in posojili, se morajo vsa sredstva, vložena v tukajšnje podjetje, bodisi v obliki delniškega ali kreditnega kapitala smatrati kot lastni kapital, ker izhajajo vsa ta sredstva iz istega vira. Zato je vprašanje pasivnih obresti v davčno osnovo tukajšnje družbe popolnoma v skladu s preje navedeno zakonsko določbo zakona o neposrednih davkih. Zlasti morajo davčne uprave paziti na one primere, ko vrednost investicij zdaleka prekaša višino delniškega kapitala in rezerv in kjer izhaja večina investicij iz kreditnega kapitala. V takih primerih se sam po sebi vsiljuje sklep o zvezi delniškega in dolžniškega kapitala, odnosno o istovetnosti teh sredstev. Na ugovor, da bi moglo dovesti uporabljanje navedenega načela, to je vnašanje pasivnih obresti v davčno osnovo za odmero družbenega davka, do neupravičenega obdačevanja, ker je dejansko mogoče, da gre za izposojeni denar, odgovarja finančno ministrstvo združenju, da se bo vsak primer proučil z največjo natančnostjo in vestnostjo.

† Janez Nemetz

V visoki starosti je umrl v Murski Soboti Janez Nemetz, trgovec z mešanim blagom. Pokojnik je bil daleč naokoli znan kot odličen trgovec ter značajan mož. Bil je eden onih naših starih korenin, ki so vedno postavili celega moža. Pokojni Janez Nemetz pa je bil tudi zaveden trgovec, ki je vedno z vso vnemo deloval za napredek trgovskega stanu. Bil je prvi podpredsednik Združenja trgovcev v Murski Soboti, kar jasno dokazuje, kako velik ugled je užival v trgovskih krogih.

Slovensko trgovstvo ga bo ohranilo v hvaležnem spominu!

Revizija tarif za poštna pošiljke

Tarifa za poštna pakete, predpisana v času dobre konjunkturo, velja še danes, čeprav je med tem cena vsega blaga silno padla. Tarife so postale zato danes previsoke, ker znašajo zlasti za večje razdalje skoraj eno četrtino vrednosti blaga. Novosadska zbornica je zato predložila prometnemu ministrstvu predlog, da se izvede revizija tarif za poštna pošiljke. V prvi vrsti naj se znižajo takse. Za pakete, težje od 5 kg, naj se pobira za vsak kilogram posebej zvišana pristojbina, ne pa da se vsak nadaljnji kilogram zaokroži navzgor na 10, 15 ali 20 kg.

Prodaja mineralnih vod

Lanska odločba ministrstva za socialno politiko določa, da smejo prodajati zdravilne mineralne vode samo lekarne in ne ostali trgovci. Že takrat je bilo očitno, da se odločba ne bo mogla dobesedno izvajati, ker so vse mineralne vode bolj ali manj zdravilne, sicer bi država ne bila dovolila pridobivanja in prodaje. Enako tudi ni izvedljivo, da bi si k vsakemu vinu morali kupovati kislino naravno vodo v apoteki. Razen tega pa ima od prostega prometa mineralne vode država precejšnje dohodke raznih trošarin in je z odločbo odškodovana državna blagajna. Zato pripravlja ministrstvo posebno pojasnilo o uporabi navedene odločbe, ki se izpremeni tako, da si iz proste prodaje izvzete le tiste mineralne vode, ki vsebujejo več ko 4 tisočinke mineralnih sestavin, to so razne grenke vode, jedove in arzenove vode itd. V prosti promet pa se dovolijo predvsem alkalične mineralne vode.

Apoteke bodo torej kljub temu kot edine prodajalce še mnoge mineralne vode, ki so se doslej dobivale skoraj v vsaki podeželski trgovini. Upati je, da se dosežejo olajšave v tem prometu vsaj za vse one kraje, ki nimajo nobene lekarne.

Povečanje potniškega prometa

Iz poročila novosadske železniške postaje je razvidno, da se je potniški promet znatno povečal tudi v maju mesecu, sicer ne po številu potnikov — tembolj pa v dohodkih, kar pomeni, da se je povečal po znižanju voznine zlasti promet na večje razdalje. Promet je bil namreč v maju nekoliko manjši kot v marcu, vendar pa je dal dohodek Din 748 tisoč proti 695 tisočem v marcu. V primeri z lanskimi istimi meseci pa se je število potnikov povečalo na postaji Novi Sad za 10.158, v aprilu za 7.276 in v maju za 2.957 ter dohodek za 77, 64, odnosno 113 tisoč dinarjev. Skupaj se je torej v enem četrtletju povečal potniški promet te postaje za 20.391 potnikov in 254.750 Din dohodka.

Kava se bo pocenila?

Braziljanci so zadovoljni. Letošnja žetev kave je obrodila slabo. Zaradi velike suše bo imela Brazilija samo 20 milijonov vreč kave, to je za 5 milijonov manj, kakor more svet potrošiti kave. Braziljanci upajo zato, da se bo cena kave dvignila in da jim ne bo več treba metati kave v morje. Zlasti pa se bo oddahnila braziljanska vlada, ki se je pri dvigu cen kave finančno čisto iztrošila. Ni pa še gotovo, če bodo ti braziljanski računi tudi uresničeni. Cena kave je bila radi prizadevanj braziljanske vlade tako dobra, da so tudi v drugih deželah, zlasti v Indiji, začeli gojiti kavo. Tako je braziljanska vlada nehote pomagala, da se je razvila konkurenca. Moglo bi se zato zgoditi, da bi indijski gojitelji kave izkoristili položaj in si začeli osvajati trge s tem, da bi prodajali svojo kavo ceneje, kakor pa velja braziljanska kava. Brazilcem ne bi preostalo nič drugega, kakor da bi tudi oni znižali ceno kave in zato ni izključeno, da kljub slabi letini v Braziliji vendar pade cena za kavo. Vse metanje kave v morje bi se v tem primeru izkazalo kot popolnoma zaman.

Politične vesti

Kancelar Šušnik je obiskal Beljak ter ga je ob tej priliki pozdravilo glasilo koroških Slovencev z značilnim uvodnikom »Ave... morituri...«, v katerem poudarja, da so koroški Slovenci že dokazali svojo lojalnost do avstrijske države in da je sedaj na avstrijski vladi in državi, da dokazeta svojo dobro voljo do Slovencev. Kakor pa se vidi iz pisave koroškega slovenskega lista, čakajo koroški Slovenci še vedno zaman na ta dokaz, nasprotno se je raznarodovalna akcija proti koroškim Slovincem še stopnjevala. Šušnik je v svojem govoru sicer pohvalil lojalnost Slovencev, toda koroški Slovenci se upravičeno boje, da bo ostalo le pri lepih besedah.

Sovjetski poslanik v Soliji je obiskal bolgarskega zunanjega ministra ter mu izročil protest sovjetske vlade, ker bolgarska vlada preveč podpira belogardice. Posledica tega protesta je bila, da je bolgarska vlada ustavila ruski emigrantski list.

Stalin je izjavil Benešu, da tudi Rusija ne bi mogla dopustiti, da bi Avstrija izgubila svojo samostojnost. Dr. Beneš je sovjetskim voditeljem obširno poročal o politiki Male antante in Balkanske zveze ter nato sprejel na prošnjo sovjetskih voditeljev nalogo, da bo posrednik med sovjetsko Rusijo in državami Male antante in Balkanske zveze.

Rusko-češkoslovaški pakt omogoča, da se nenadoma pokažejo na madjarski meji ruske čete. Veriga okrog Madjarske je s tem okrepljena. Tako piše v »Pester Lloyd« predsednik madjarske parlamentarne komisije za zunanje zadeve Berzeviczy.

Novi češkoslovaški parlament se sestane dne 30. junija. Za predsednika poslanske zbornice bo izvoljen bivši vojni minister Bradač, za predsednika senata pa zopet Soukup.

Pri pomorskih pogajanjih med Nemčijo in Anglijo je bil dosežen sporazum ter je Anglija priznala Nemčiji pravico, da poviša svoje pomorske brodogradnje na 35% tonnage angleškega.

Novi angleški ministrski predsednik Baldwin se je predstavil angleški javnosti z velikim govorom, ki ga je imel v soboto zvečer v Himley Hallu. Med drugim je dejal, da je glavna naloga vlade, da zagotovi Angliji mir. V svoji zunanji politiki se bo Anglija v prvi vrsti naslanjala na Društvo narodov. Vlada se bo nadalje trudila, da omeji oboroževanje.

Angleški prestolonaslednik je na zborovanju bivših bojevnikov izjavil, da pozdravlja odhod delegacije bojevnikov v Nemčijo, ker ni nihče tako poklican kakor bivši bojevniki ponuditi Nemčiji prijateljsko roko.

Uradno komentirajo prestolonaslednikov govor, da je samo izraz osebnih pobude prestolonaslednika, da prepriča Nemčijo, da ne vodi angleške politike proti Nemčiji nikakršno sovraštvo. Angleška vladna politika ostane slej ko prej neizpremenjena.

Italijanski tisk piše, da je imel abesinski cesar v Ogadenu govor, v katerem da je med drugim dejal, da je on cesar vseh črnih plemen in da je s tem začel propagirati panafriško akcijo. Že zato je dolžnost vseh evropskih držav, da nastopijo proti Abesiniji. Seveda je treba še počakati, če bo vest italijanskih listov tudi potrjena.

Anglija je v Sudanu na meji Abesinije koncentrirala 100.000 najmoderneje opremljenih in oboroženih vojakov. Kakor druge, tako je treba tudi to vest italijanskih listov sprejeti z vso rezervo.

Rodbine italijanskih uradnikov v Abesiniji so dobile nalogo, da takoj zapuste Abesinijo.

Italija je naročila ogromne količine živil v Južni Afriki. Zlasti mnogo je naročila mesa, konzerv in marmelade. Vsa živila se morajo dostaviti v italijanski koloniji Eritrejo in Somalijo.

Na kongresu francoskih socialistov je dejal Léon Blum, da bodo vsi francoski delavci vstali kot en mož v obrambo Francije, če bi jo napadla Hitlerjeva Nemčija. V vprašanju narodne obrambe ni več razlike med socialisti in komunisti.

Veliki separatistični nemiri so bili v Barceloni kot odgovor na obsodbo predsednika začasne katalonske avtonomne vlade na 30 let ječe. Tekom nemirov je bilo tudi nekaj ljudi ubitih.

Nankinska vlada je brezpogojno sprejela vse zahteve japonskega ultimata. S tem so prišle tudi severne kitajske province pod japonsko oblast in tudi mesti Peking in Tientsin. Kitajske čete so začele že zapuščati Peking. Obenem sta priplula v Tientsin dva japonska minonosca.

Denarstvo

Italija mobilizira kavcije za državni kredit

Italijanska vlada pripravlja dekret, po katerem bodo hišni posestniki zavezani naložiti kavcije, ki jih pri njih deponirajo najemniki, v državne papirje. Prav tako bo predpisano, da se morajo tudi vse kavcije pri vodovodnih podjetjih, elektrarnah in plinarnah naložiti v državnih papirjih. Italijanska vlada upa, da bo na ta način dobil rentni trg znatno nove količine kapitala. Kakor znano je, tečaj državnih papirjev v Italiji v zadnjih mesecih precej nazadoval, dočim je tečaj industrijskih papirjev napredoval. Tudi trg z nepremičninami dokazuje živahno povpraševanje, radi česar so se tudi dvignile cene za nepremičnine.

Stanje Drž. hipotekarne banke

se je po izkazu za dan 30. aprila izpremenilo naslednje (vse v milijonih dinarjev): **aktiva:** gotovina se je povečala za 35'8 na 501'3, posojila na nepremičnine so se zmanjšala za 11 na 2160'5, na doklade pa povečala za 17 na 622'4 ter menična za 3'2 na 98'7; domače menice so padle za 0'7 na 82'7, nepremičnine za 6 na 196, tekoči računi finančnega ministrstva so padli za 137'8 na 461'2, razni so narasli za 11'5 na 140'6, odkup vrednot za 9 na 102'7, vrednost rezervnega fonda se je zmanjšala za 2'5 na 139'1 in razna aktiva so se povečala za 8'9 na 107'.

pasiva: povečali so se samostojni fondi za 9 na 256'9, javni fondi za 18 na 1374'6, zasebni kapital za 14 na 1097'7; padle pa so vloge na tekočih računih za 4'5 na 255, rezervni fond se je dvignil za 2'7 na 135'7, izpadel je specialni depozit 132'9, znižali so se tekoči račun finančnega ministrstva za 2'7 na 40'6, razni za 2 na 161'8, razna pasiva pa so se povečala za 22'3 na 188. Kavcije itd. so padle za 28 na 2270'1.

Zakonski predlog o samoupravnih hranilnicah

Trgovinsko ministrstvo je v odseku za kreditne in zavarovalne zavode ob sodelovanju zastopnikov hranilnic sestavilo predlog za zakon o javnih hranilnicah. Ta predlog se bo razposlal vsem trgovskim in industrijskim zbornicam v oceno, da izjavijo svoje mnenje, zbornice pa bodo v ta namen zasliševale tudi zastopnike samoupravnih hranilnic v svojih območjih.

Zlati zaklad Nizozemske banke se je v dobi od 27. maja do 3. junija zmanjšal za 24,9 na 621,3 milijona holandskih guldinarjev.

Anglija je sporočila washingtonski vladi, da tudi letos ne plača ne obresti in ne anuitet za vojna posojila.

Javanska banka je zvišala svojo obrestno mero za 1 odstotek na 4'5%.

Prihajamo zopet v dobo konferenc

Takoj po vojni je nastala potreba, da se ustanovi mednarodni forum za razpravljanje gospodarskih vprašanj, da bi se na ta način ustvarila podlaga za gospodarsko sodelovanje narodov. V ta namen je bila leta 1920 ustanovljena mednarodna trgovinska zbornica v Parizu. Kongresi te zbornice so bili vsako drugo leto in bili vedno največjega pomena za vse svetovno gospodarstvo, saj so na teh kongresih govorili prvi gospodarski strokovnjaki sveta. Zadnji kongres te zbornice je bil na Dunaju, tik pred otvoritvijo londonske svetovne gospodarske konference, za katero je tudi dunajski kongres pripravil ves material. Neuspeh londonske konference je nato precej zavrl gospodarsko sodelovanje narodov in prišli smo v dobo, v kateri je vsaka država čim bolj omejevala trgovino z drugimi državami. Izkazalo pa se je, da je bilo to omejevanje gospodarskih stikov za vse države škodljivo in zato se v zadnjem času zopet opaža prizadevanje, da se s sklicevanjem mednarodnih gospodarskih konferenc začne pripravljati gospodarsko sodelovanje narodov. Zato vlada tudi za letošnji kongres Mednarodne trgovinske zbornice, ki bo v dneh od 24. do 30. junija v Parizu, veliko zanimanje. Kongres naj zopet otvori dobo gospodarskih konferenc, ker samo s sodelovanjem narodov je mogoče v resnici premagati sedanjo gospodarsko krizo.

Likvidacije

Zadruga za izvoz jaje v št. Juriju ob j. ž. je prešla v likvidacijo in poziva vse upnike, da prigrasijo svoje terjatve.

Predpisi za reekspedicijo

V našem listu že objavljena uredba o ugodnosti reekspedicije praktično ni stopila v veljavo s 1. junijem, ker še ni izšla potrebna tarifa niti železniška direkcija še ni sklenila pogodb z interesi. Izdala pa je med tem generalna direkcija predpise za manipulacijo na postajah in v skladiščih. Iz teh predpisov o postopku na postajah posnemamo:

Za reekspedicijo določeno blago se mora v reekspedijski postaji shraniti v poseben prostor, da se železniškemu uslužbencu olajša njeno nadzorovanje. Izločiti in shraniti je vsako pošiljko posebej. Določeni uslužbenec označi vsako pošiljko s posebnim lističem, ki ima le podaljške: oddajna postaja, številka tovarnega lista, številko karte, datum o sprejemu prevoza, datum in številka dospelka. Vse dospelke pošiljke za reekspedicijo se vpišejo v zaslono skladiščno knjigo dospelih pošiljk obr. K = 254, ki se mora vidno opremiti z napisom »Reekspedicija«. Ako se pošiljka izda po vskladiščenju, je treba v tej knjigi vpisati »izdano dne ...«. Če se pa pošiljka pošlje v reekspedicijo dalje ne da bi se vskladiščila, je v tej knjigi vpisati pripombo »neiztovorjen«.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Lesna industrija

- 581 — Tel-Aviv: gradbeni les;
- 582 — Melilla: gradbeni les, furnirji in lesni izdelki;
- 583 — Jaffa: gradbeni les.

Poljski pridelki in zdravilna zelišča

- 584 — Berlin: Oljno seme in suhi rezanci od repe;
- 585 — Chicago: zdravilna in aromatična zelišča, lovorovo listje;
- 586 — Aleksandrija: žito vseh vrst;
- 587 — Ixeles (Belg.): vse vrste živil;
- 588 — Dunaj: deželni pridelki in suhe gobe;
- 589 — Melilla: fižol, grah, leča in druga povrtnina;
- 590 — Tel-Aviv: vse vrste živil;
- 591 — Firenca: ponuja se zastopnik za suhe gobe;
- 592 — Angles (Span.): bolhač v cvetu in prahu;
- 593 — Gradec: ponuja se zastopnik za stročnice;
- 594 — Stockholm: ponuja se zastopnik za vse vrste živil;
- 595 — Dunaj: oljate pogače, moka za živino, otrobi.

Sadjarstvo

- 596 — Tel-Aviv: suhe in konzervirane višnje;
- 597 — Firenca: ponuja se zastopnik za suho sadje;
- 598 — Gradec: ponuja se zastopnik za vse vrste svežega in suhega sadja, pekmez in sadne konzerve.

Dobave licitacije

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. junija ponudbe o dobavi 110 kg mrlina, 11.050 m jeklene žice, 13.500 spoj, 1500 m trakov, 100 m amerikan-platna, raznega orodja za krojače, 10.000 parov vezalk za čevlje, 2000 kg raznih žebeljev, 13.000 parov podkve za čevlje in 1400 vreten sukanca; do 21. junija o dobavi 15.500 m vrvice, 78.000 m trakov in 225 kg mrlina; do 23. junija o dobavi pločevine, žice in jekla, 1000 kg cinkovih protektorjev, raznih vijakov, 1650 samotnih opek, 2500 kg samotne moke, svinčene pločevine, raznega papirja, grafit, smirka, vodokaznega stekla, krojaških šivank itd.; do 24. junija o dobavi 400 kg žveplene kisline, 800 kg kloralcija, 20 kg salmijaka, 50 knjižic lakmusovega papirja, 8 kompletov »Aldis« signalnih svetilk, raznih avtomobilskih gum in 500 jeklenih ščetk; do 25. junija o dobavi 3500 m stena, 210 kg usnja, raznega azbestnega materiala ter raznega kovčukastega materiala;

Že v 24 urah

harva, plostra in kožni snovi, mišne snovi, obleke, klobuki itd. Skrobi in svetločrna orodja, svrtnike in manfeta. Pere, sni, munga in lika domače perilo tovarna J. S. REICH Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Pred vstopom pošiljke za ugodnostno reekspedicijo v končno določeno namembno postajo se mora uslužbenec prepričati, ali je blago pošiljke res islo, kakor je bilo zapisano v tovarni karti in dopislo s prvotnim tovarnim listom. Tudi mora določeni uslužbenec prisostvovati vsaki natočitvi in vsako pošiljko, ki se pošlje dalje, vpisati v posebno skladiščno knjigo.

Shramba za reekspedijsko blago je pod trajnim nadzorstvom določenega železniškega uslužbenca in ob njegovi odsotnosti mora biti zaklenjena. Nadzorovanje in manipulacija reekspedicije se mora poveriti samo najzanesljivejšim in najspretnostnim uslužbencem, ki so pooblašeni za samostojno opravljanje službe skladiščnika. Ti skladiščni uslužbenec in načelniki postaj so odgovorni za: točno izvrševanje predpisov in za eventualne zlorabe. Železniškim kontrolnim organom mora biti ob vsakem času omogočen dostop v skladišča. Generalna direkcija pošlje vsem postajam sklenjene pogodbe za izvrševanje in posebne žige z oznako »Reekspedicija v ...«. Seznamek postaj se objavi v tarifi.

Živinoreja in ribarstvo

- 599 — Brno: odpadki od proizvodnje ribjih in mesnih konzerv;
- 600 — Geutenreuth (Nem.): perje in puh;
- 601 — Melilla: mast, maslo, loj, gnat, mesne konzerve, pitana živina, kokošja jajca;
- 602 — Gradec: ponuja se zastopnik za klobase, gnat in salamo;
- 603 — Dunaj: čreva posušena in osoljena.

Industrijski izdelki

- 604 — Jaffa: cement;
- 605 — Aleksandrija: platno in blago;
- 606 — Melilla: cement-portland;
- 607 — Angles (Span.): kemični proizvodi, emailirana posoda, porcelanasto blago in cement-portland;
- 608 — Stockholm: ponuja se zastopnik za kemično-tehnične proizvode;
- 609 — Meka: emailirana posoda.

Razno

- 610 — Melilla: vsakovrstne drobnarije za nakit in okras.
- Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uze, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cili pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

do 26. junija o dobavi jeklenih cevi, 50 stolov in 20 naslonjačev ter raznih ščetk; do 3. julija pa o dobavi elektrod.

Mestni vodovod v Ljubljani razpisuje dobavo 1000 m litoželeznih cevi 80 mm premera s fasonskimi kosi. Ponudbe do 22. junija.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 3. julija ponudbe o dobavi gumijastega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 27. junija ponudbe o dobavi 30.000 kg negašenega apna, 4 parov gumijastih čevljev, 1100 cevi.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 27. junija ponudbe o dobavi žice, izolatorjev, jeklenih žebeljev itd.

Dravska radionica v Ljubljani sprejema do 18. junija ponudbe o dobavi lesa. (Pogoji so na vpogled pri isti delavnici, Ljubljana, Kobariška 43).

Dne 25. junija bo pri Komandi III. armijske oblasti v Skopju licitacija za dobavo 20.000 kg fižola, 10.000 kg riža, 10.000 kg zdroba in 10.000 kg testenin. (Pogoji so na vpogled pri komandi.)

Zamenjava lesa. Direkcija drž. železnice gradbeni oddelček v Ljubljani sprejema do 21. junija ponudbe o zamenjavi stoječega mehkega lesa za mehke deske in plohe. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri depozitni blagajni te direkcije.)

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 19. junija ponudbe o dobavi žagie za kovino.

Dne 14. junija bo pri Komandi 39. pešaškega polka v Celju licitacija za dobavo kvasa.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Prodaja. — Dne 14. junija ob 9. uri bo pri Glavni carinarnici v Ljubljani licitacija za dobavo raznega blaga (suhe gobe, staro perilo, lovski naboji, natrijev sulfat, razne tkanine, kava, krzno itd.).

Dne 21. junija bo pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije drž. železnice v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 28 bakrenih plošč za lokomotivske peči, 10 kompletov lokomotivskih peči in 26.220 kg raznih bakrenih cevi.

Dne 21. junija bo pri Dravski radionici v Ljubljani ofertna licitacija za dobavo 48 m lesa.

Zunanja trgovina

Češkoslovaška zahteva povišanje uvoza v Francijo

Češkoslovaška vlada namerava v prihodnjih dneh znova intervenirati pri francoski vladi zaradi neugodnega razvoja trgovinskih odnosov med Francijo in Češkoslovaško. Češkoslovaška trgovinska bilanca s Francijo izkazuje vedno bolj rastoči deficit. Zlasti pa bo nastopila češkoslovaška vlada proti temu, da se delajo v Franciji baš uvozu češkoslovaškega blaga vedno nove ovire.

Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Madjarsko sklenjena

Dne 16. decembra 1930 je potekla dne 21. maja 1927 sklenjena trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Madjarsko. Kljub vsemu prizadevanju ni bilo mogoče skleniti v teh štirih in pol letih nove pogodbe. Trgovina med Češkoslovaško in Madjarsko je zato zelo nazadovala. Leta 1930. je izvozila Češkoslovaška na Madjarsko blaga za več ko eno milijardo Kč, leta 1934. le še za 157 milijonov Kč. Po novi kompenzacijski pogodbi je predvidena zamenjava blaga za 80 milijonov Kč, nadalje še 10 milijonov Kč za kopalnice in za tujski promet. Parafirana je bila tudi okvirna pogodba o klavzuli največje ugodnosti.

Kanada uvede žitni monopol

Kanadska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o ustanovitvi osrednjega zavoda za trgovino z žitom. Kakor je izjavil kanadski ministrski predsednik, naj napravi novi zakon konec kaotičnim razmeram, ki vladajo na kanadskem žitnem trgu. Žito je najbolj važen pridelek Kanade in zato se mora vlada brigati za to, da se trgovina z žitom razvija pravilno. Ker bi imel novi zavod velike privilegije, bi dobil na kanadskem trgu naravnost monopolno stališče.

Nova pomniška in prilajna tarifa s Češkoslovaško preko Avstrije in Madjarske stopi v veljavo 1. julija. S tem dnem preneha veljati tarifa iz leta 1929.

Komisija za proučevanje krize v naši lesni trgovini, ki se v juniju prvič sešala, bo obravnavala sedanje stanje te važne stroke in način za rešitev krize v lesni industriji v zvezi s stanjem na tujih tržiščih. Upati je, da se v trgovinskih pogojih z Italijo dosežejo za naš les boljši pogoji. V ta namen se pripravljajo tudi konferenca naših in italijanskih zastopnikov lesne industrije v Trstu.

Bolgarski izvoz v Jugoslavijo se je v marcu dvignil od 0,5 v letu 1934 na 1,1 v letošnjem mesecu. V prvem četrtletju je Bolgarska uvezila v Jugoslavijo blaga za 9,1 milijona, uvezila pa samo za 1,25 milijona levov.

V Sofiji je dospela madjarska trgovinska delegacija, ki jo vodi Evgen Filip, da prične pogajanja o možnostih izenačenja blagovnega in plačilnega prometa med Bolgarijo in Madjarsko na podlagi stare trgovinske pogodbe iz lanskega leta.

Dne 8. avgusta bo svečano otvorjen redni železniški promet med Rusijo in Rumunijo. V Odso je prišel rumunski parnik »Princessa Marijac. To je prvi rumunski parnik, ki je prišel po vojni v rusko pristanišče.

Rumunija je začela močno pospeševati uvoz iz Nemčije. Tako znaša agio na Kč od 50 do 60%, dočim znaša na marke le 6%. Tudi dobe uvozniki mnogo lažje uvozna dovoljenja za nemško blago, kakor za češkoslovaško. Vzrok je v tem, ker se Nemčija na vse mogoče načine trudi, da bi bila dober odjemalec rumunskih proizvodov.

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o olvornih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkursa za čas od 21. maja do 31. maja.

OTVORJENI KONKURZI:

Zetska banovina: Čirković Tripa, manu-faktura, Kotor.

Vardarska banovina: Pavlović Mihajlo, predstavnik: Dimitrije M. Pavlović, Kralov.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Bauer M., lastnik Samuel Quitt, Zagreb; Jandrić Josip, Zagreb; Jurza Rudolf, Zagreb; Mihić Marija, Slav. Brod.

Drinska banovina: Teler Viktor, trg., Sremska Mitrovica.

Donavska banovina: Bek Anton, tesar, Vršac.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Drinska banovina: Božović Milorad, trg. Preljina; Kučera E., Sarajevo; trgovina in agentura, trg. z žitom in moko in valjčni mlin; Kajon Blanko, trg., Sarajevo; Lakičević Vlado pok., Valjevo.

Donavska banovina: Srpska banka i štedionica d. d., Ullma; Vojnić Tunić Time i dr., Našice.

Moravska banovina: Todorović Cvelko, trg., Negotin.

Beograd, Zemun, Pančevo: Miljković Mihovoj, trg., Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Hofman Vladimir, urar, Gospić; »Ideal« Vladimir Kovačević, Zagreb; Prpić Brata, Brinje.

Primorska banovina: Knežević Luka J., Knin.

Drinska banovina: Kabiljo Moise in Brata Josef, trg., Sarajevo.

Zetska banovina: Solre Danilo J., Pješevac.

Donavska banovina: Zeman Josip, Vršac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Dewald Anton in Ana, Zemun.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, ko o rok in kvotah v tajništvu društva.

Doma in po svetu

Nove znamke s sliko kralja Petra II. pridejo v kratkem v promet. Poštna uprava pravi, da so nove znamke umetniško dovršeno delo.

Evharističnega kongresa v Ljubljani se udeležijo poleg papeževnega legata eminence kardinala Hlonda ter nuncija Pellegrinet-tija še 20 škofov in 2 generalna vikarja.

Načelnik jugoslovanskega generalnega štaba gen. Marić je bil sprejet od francoskega vojnega ministra.

Göring se je na povratku iz Beograda v Berlin ustavil za dve uri v Budapešti, ker da mu je zmanjkalo bencina. Sprejel je nemškega poslanika, drž. podtajnika v madjarskem zunanjem ministrstvu Berczyja, poveljnika madjarskih letalskih čet in še nekatere druge osebnosti.

Naš londonski poslanik Gjurić je bil postavljen na razpoloženje.

Večja skupina rumunskih novinarjev je obiskala Beograd ter nato odpotovala na Oplenac, kjer se je poklonila spomenu blagopokojnega kralja.

Kolektivna pogodba je bila podpisana med zastopniki delavstva in tvornice Peko. »Delavska politika« piše, da vsebuje pogodba vse, kar je mogoče v današnjih časih zahtevati. V domačih tvornicah pride tudi delavec do svojih pravic, dostavljamo mi.

Lastniki vseh devetih zagrebških kinematografov tožijo, da so lani padli njih dohodki za 10 odstotkov, v zadnjih petih letih pa celo za 50%, dočim so ostale davščine iste in se nekatere celo povišale.

V Kragujevcu so otvorili nov aerodrom in blagoslovili novi hangar.

Verband der Auslandsdeutschen (Zveza Nemcev v tujini) je imel svoj letošnji občni zbor v Königsbergu, da zlasti opozori na stanje nemške manjšine v Baltiku, Klajpedi ter vzhodni Evropi. Na kongresu so vsi govorili v velegermanskem duhu ter naglašali, da je vseh Nemcev 100 milijonov. V sprejetih resolucijah so zahtevali, da se vse pravice nemških manjšin natančno upoštevajo. Kako se upoštevajo pravice nemških manjšin v Avstriji in Nemčiji, je seveda drugo vprašanje.

Po zaključku svojih uspešnih posvetovanj s sovjetskimi voditelji je dr. Beneš odpotoval v Leningrad.

Na bivšega rumunskega ministra Mihaila Popovicija je v prepiru oddal njegov brat več revolverskih strelcev, ki so ga pa le lahko ranili. Ko so hoteli brata aretirati, se je ustrelil in bil takoj mrtev.

Avstrijska vlada je prepovedala spomine avstrijskega glavnega komandanta Hötzen-dorfa, ki jih je izdala njegova vdova.

Bivši turški general Vejsil bej, ki živi sedaj v Egiptu, se je ponudil abesinskemu cesarju za primer vojne z Italijo.

Večje število japonskih generalstabilnih oficirjev in drugih oficirjev pride v Nemčijo, kjer bodo služili v nemški vojski, da spoznajo njeno organizacijo.

Na Angleškem so preizkusili novi protiletalski top, ki je neke vrste strojnica velikega kalibra s silno močnim eksplozivom. Novi top učinkuje kakor ognjeni zid proti letalom.

35 milijonov funtov (okoli 9 milijard dinarjev) je pripravila angleška vlada za delno elektrifikacijo železnice, kakor je izjavil v svojem govoru min. predsednik Baldwin.

Mraz letošnje pomladi je zelo škodil letini v vsej državi, najbolj pa je oškodoval vinograde na oloku Visu, Korčuli in okrog Knina, zlasti so trpeli orehi, pri katerih cenijo škodo v teh krajih nad en milijon dinarjev. Manj je trpela zelenjava in še manj koruza. Skupaj pa cenijo škodo kmetijstva na šest milijonov dinarjev.

Toča je uničila vinograde in posev v Hrvatskem Zagorju in se v nekih okrajih ceni, da je uničenih 45 odstotkov pridelkov.

V bližini Bresternice pri Mariboru so carinski organi prijeli več tihotapcev z igralnimi kartami, saharinom in vžigalniki. Tihotapci so bili obsojeni na globo 1 milijona Din in na zapor.

Samomori dijakov zaradi slabih letnih ocen se letos znova opazuje na naših srednjih šolah, zlo, proti kateremu bo menda težko najti lek, ako upoštevamo obilico težav, ki v naših časih tarejo starše in mladino.

Seš-pilot Carlier, eden najbolj znanih francoskih letalcev, se je ponesrečil. Letalo je bilo popolnoma uničeno, Carlier sam pa ubit.

Na banketu zdravnikov v Amiensu se je zastrupilo okoli 100 oseb. Ne izključujejo možnosti, da gre za zločinsko dejanje.

Nov potres je porušil na Formozi okoli 600 hiš. Število mrtvih in ranjenih ljudi še ni znano.

Japonski parnik »Jakomaru« je zašel blizu Sahalina v silen vihar ter se potopil. Vseh 88 moških posadke ter potnikov je utonilo.

V nekem rudniku blizu Siekama na Saksonschem je nastala eksplozija, pri kateri so bili 4 delavci ubiti.

Občni zbori

Prometni zavod za prevoz d. d. v Ljubljani bo imel XIV. občni zbor dne 19. junija ob enajstih v prostorih Miklošičeva cesta 15/I.

Kreditna banka d. d. v Murski Soboti sklicuje IV. občni zbor za nedeljo 23. junija ob enajstih v bančno posvetovalnico.

Prometna banka d. d. v Ljubljani bo imela XII. občni zbor dne 24. junija ob treh v sejni dvorani Pred Škofijo 1.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki bo imela 34. občni zbor dne 25. junija ob pol petih v svoji posvetovalnici.

Ljubljanski trg

Trg je z blagom vseskozi dobro založen. Prodaja se že domača cvetja, ki je po 3 do 4 Din. Prodaja se tudi domača pesa, ki je po kvaliteti enaka uvoženi. Popolnoma je obvladala trg domača solata, ki jo prodajajo po 3 glave za 1 Din. Zelo so se pocenile češnje, ki jih prodajajo po 5 do 8 Din kg. Prodajajo tudi že prve jagode in borovnice, ki jih bo letos kakor napovedujejo, malo. Sedaj prodajajo jagode po 9, borovnice pa po 5 Din liter.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 14. junija: 11: Šolska ura: Pevski nastop šolskega zbora P. J. S. iz St. Vida pod vodstvom Maksa Jovana — 12: Mojstri na strunah (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13: Čas, obvestila — 13.15: Mi smo štirje! (kvartet »Hmtadrac«) — 14: Vreme, spored, borza — 18: Glaznov: Stenka Razin (plošče) — 18.20: Radijski prenos svetovne katastrofe (dr. P. Brežnik) — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Ne hodite v hribe brez prave opreme! (ing. Avčin) — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Odlomki z ljubljenskih oper. Pojo: ga. Mila Kogejeva, g. Marčec s spremljevanjem Radij. orkestra — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Nekaj sanjavih npevov v toplo poletno noč. Pojoča žaga, izvaj g. Muser.

Sobota, dne 15. junija: 12.00: Za znanee vesele plošče pojo vrstijo se same, Bogvedi, kako! — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Ploščo za ploščo naprev v napev, brez vsake besede, to bo odmev! — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Na delopust! Radijski orkester — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Od Celja do Ljubljane ne glej na same klanee, premisli z bodovino, oglej si domovino, in pesmico zapoj, saj jih poznaš nebroj! — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Veseli vsi bodimo, pa se zavrtimo! (Radijski orkester in plošče).

Izgubili smo iz naših vrst vnetega in delovnega člana naše organizacije, gospoda

Janeza Nemetza

prvega podpredsednika Združbe trgovcev za srez Murska Sobota

ki je preminul dne 13. t. m.

Mursko-soboško trgovstvo ga bo ohranilo v blagem spominu!

Predsedstvo Združbe trgovcev za srez Murska Sobota.

Kastelic in drug

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Ljubljana, Aleksandrova cesta 9
Pritličeje levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Naročajte „Trgovski list“!

KLUČEVA
vseh vrst fotografij
ali risbah
izvrsne
najsolidnejše

KLIČARNA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMATINGA 13

GRADBENI MATERIJAL:

Trstje za stropne lastnega izdelka, Bakula za stropne in senčilo za vrtnarstvo, Parketne deščice, Asfalt-na strešna lepenka, Lepenka za izolacijo, Izolacijske plošče, Bitumen juta za izolacijo, Resitol za izolacijo, Aresit specialna strešna lepenka, Bitumen meksikanski in rumunski, Asfaltmasti, Lesni cement, Destilirani katran, Karbolinej, Strešni lak in razna druga izolacijska sredstva ter asfaltiranje teras, skladišč itd. — Zahtevajte cenike!

JOS. R. PUH, LJUBLJANA, Gradaška ulica 22.
Telefon 2513